

Sammendrag

Gatepreferanser i Oslo

En kartbasert spørreundersøkelse om favorittgater, mislikte gater og rutevalg

TØI rapport 1701/2019

Forfattere: Sunniva Meyer, Rikke Ingebrigtsen og Hanne Johnsrud

Oslo 2019 67 sider

I denne studien har vi undersøkt hvilke sentrumsgater Oslos innbyggere liker og misliker, og hva som gjør at innbyggerne trives eller ikke trives der. Data ble samlet inn ved hjelp av et nettbasert spørreskjema der respondentene registrerte gater på et interaktivt kart. Sentrumsgater mange likte var Torggata, Karl Johans gate og Markveien. Folkeliv, spisesteder og butikker ble ofte oppgitt som begrunnelser for at en gate ble godt likt. Sentrumsgater mange mislikte var Storgata, Karl Johans gate og Brugata. Utrygt, folk som skaper ubehag og skittent var ofte valgt som begrunnelse for at en gate ble mislikt.

Det var større spredning i hvilke gater respondentene likte enn mislikte. Karl Johans gate var både likt og mislikt. Folkeliv var hyppigste begrunnelse for at Karl Johans gate ble likt, og trengsel var hyppigste begrunnelse for at den ble mislikt. Respondentene vurderte en folksom gate forskjellig, et uttrykk for at folk har ulike preferanser.

Spørreundersøkelsen

Som en del av idélab-prosjektet "Hug the Streets", finansiert av Norges forskningsråd, ble det gjennomført en nettbasert spørreundersøkelse i september 2018 for å kartlegge hvilke gater Oslos innbyggere liker og misliker. Undersøkelsen inneholdt en interaktiv kartløsning der respondentene selv kunne merke av gater og rutevalg, i kombinasjon med mer tradisjonelle flervalgsspørsmål.

Bruttoutvalget kom fra Bring og besto av personer som gjennom Postens flytte- eller feriehjelp hadde samtykket til å stå oppført med e-postadresse i Postens preferansebase. En sammenlikning av nettoutvalget med befolkningsdata fra Oslo kommune viser at respondentene er yngre enn et representativt utvalg for hele Oslos befolkning ville vært. En relativt stor andel bor også ganske nært bykjernen. Analysene er ikke vektet for denne utvalgsskjevheten og resultatene må tolkes i lys av dette.

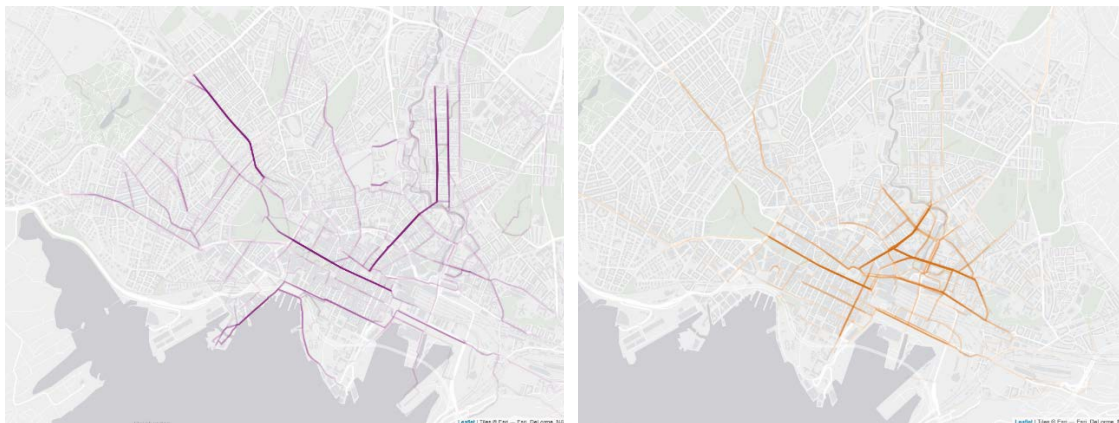
Resultatene i rapporten er basert på alle tilgjengelige svar og ikke begrenset til nettoutvalget.

Gatepreferanser

74 prosent av respondentene har en favorittgate i Oslo sentrum, mens 26 prosent svarte at det ikke er noen gater innenfor Ring 2 de liker spesielt godt (n = 832).

76 prosent svarte at det er en sentrumsgate de misliker å gå gjennom eller oppholde seg i, mens det var 24 prosent som ikke misliker noen gater i Oslo sentrum (n = 753).

Figur S1 viser kart med gatene som likes og mislikes.

a) Favorittgater

b) Mislikte gater

Figur S1: Registrerte favorittgater og mislikte gater i Oslo sentrum. Gatene er tegnet inn som transparente linjer på kartene. Kartbakgrunn: © Esri.

Gater mange av respondentene hadde som sin *favorittgate* var: Torggata, Karl Johans gate, Markveien, Bogstadveien og Thorvald Meyers gate. Aker Brygge og Tjuvholmen er også likt av mange.

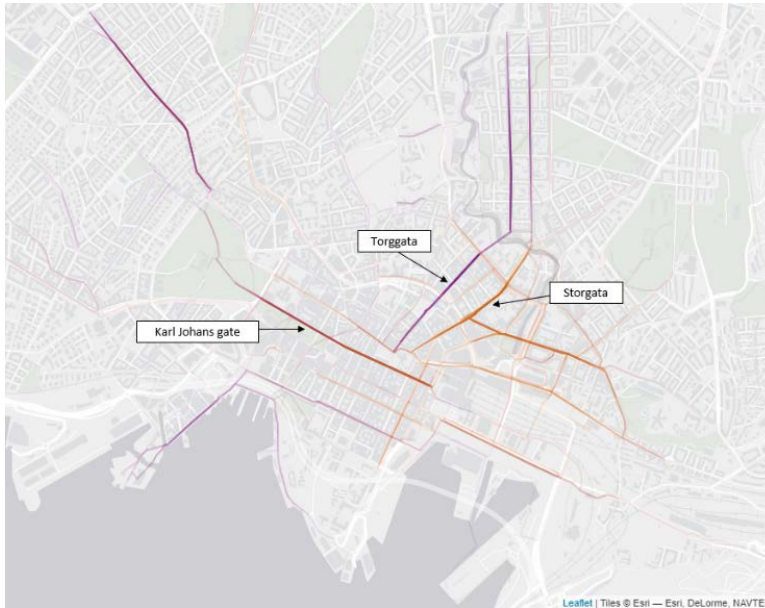
Respondentene ble spurt om hva de likte med favorittgaten sin. De faktorene som gikk igjen oftest var folkeliv (55 prosent), spisesteder (44 prosent), butikker (43 prosent), pene bygninger (36 prosent) og få biler (33 prosent).

Gater mange av respondentene *mislikte* var: Storgata, Karl Johans gate, Brugata, Grønlandsleiret, Schweigaards gate og Skippergata. Begrunnelsene som oftest gikk igjen var utrygt (50,4 prosent), folk som skaper ubehag (49,6 prosent), skittent (44 prosent), støy (38 prosent) og biltrafikk (33 prosent).

Faktorene som handlet om tilstedeværelsen av andre mennesker, opplevd enten positivt eller negativt, ble valgt av en stor andel av respondentene. En større andel svarte dette enn faktorene som handlet om de fysiske kvalitetene ved en gate. En tredjedel av respondentene trakk frem få biler som en kvalitet ved favorittgaten, og biltrafikk som noe som bidro til at de mislikte en gate.

Utvalgte gater

Blant svarene i spørreundersøkelsen pekte Karl Johans gate seg ut som en gate det var delte meninger om, mens Torggata var godt likt og Storgata ofte mislikt. Disse gatene vises på kartet i Figur S2.

Figur S2: Registrerte favorittgater i lilla og mislikte gater i oransje. Kartbakgrunn: © Esri.

Mange respondenter oppga Karl Johans gate som en favorittgate, samtidig som mange også oppga gaten som en gate de mislikte å gå og/eller oppholde seg i. De som oppga Karl Johans gate som en favorittgate oppga vanligvis folkeliv (68 prosent), butikker (57 prosent) og spisesteder (48 prosent) som kvaliteter ved gaten. Blant de som mislikte Karl Johans gate, svarte 76 prosent at de mislikte trengselen. 46 prosent har svart folk som skaper ubehag, mens 43 prosent har svart dårlig fremkommelighet.

72 respondenter registrerte Torggata da de ble spurt om å oppgi en favorittgate. De fleste respondentene svarte at de liker folkelivet (85 prosent), spisestedene (65 prosent), at det er få biler (58 prosent) og butikkene (53 prosent).

105 respondenter registrerte Storgata da de ble spurt om å oppgi en gate de mislikte. De faktorene som flest respondenter har oppgitt som negative ved gaten er folk som skaper ubehag (73 prosent), skittent (72 prosent), utrygt (59 prosent) og støy (50 prosent).

Kjønnforskjeller i gatepreferanser

Kjønnforskjellene i besvarelsene er stort sett små. Flere menn (65 prosent) enn kvinner (54 prosent) har svart *folkeliv* som begrunnelse på at de liker en favorittgate. Det er en høyere andel kvinner (58 prosent) enn menn (44 prosent) som har svart *utrygt* på spørsmålet om hvorfor de misliker en gate. Tilsvarende er det en høyere andel kvinner (43 prosent) enn menn (32 prosent) som har svart *støy* som begrunnelse for at de misliker en gate.

Rutevalg

Respondentene ble bedt om å registrere sitt rutevalg mellom Youngstorget og Aker Brygge til fots på dagtid og mange valgte korteste rute. Likevel var det også mange som valgte alternative ruter. Vi spurte respondentene om å beskrive rutevalget i fritekst og ordet *hyggelig* går igjen i mange av begrunnelsene. Ordene *raskest/rask/enkel* og *butikker* brukes også hyppig.

Vi spurte også respondentene om de ville valgt en annen rute om de syklet eller gikk samme rute på kvelden. Kun henholdsvis 18 prosent og 16 prosent oppga at de ville valgt en alternativ rute. De respondentene som ville valgt en annen rute på kveldstid enn på dagtid, ser ut til å ville gå langs Karl Johans gate, og i større grad unngå Kvadraturen og mer rolige gater.

Strukturerte veivalg

Respondentene ble også bedt om å velge blant tre angitte ruter mellom: 1) Rådhuset og Universitetsplassen, 2) Hausmannsgate og Sentrum Scene, og 3) Arkaden og Arkitekturmuseet. Rutevalgene skulle foretas under tre ulike betingelser: til fots på dagtid med god tid, til fots på dagtid med dårlig tid og til fots på kveldstid.

I de tilfellene der en rute var kortere enn de andre, valgte flertallet den korteste ruten. På dagtid med god tid valgte respondentene i større grad en hyggelig, men lengre rute. Dette var særlig tydelig for Torggata i veivalg 2. På kveldstid ble ruter med større trafikk oftere valgt.